

Skogsstyrelsens sammanställning angående förändringar av handläggning i artskyddsärenden

Skogsstyrelsen beslutade den 9 februari 2022 att artskyddsärenden med fridlysta arter ska handläggas enligt miljöbalken inom ramen för 12 kap. 6 § miljöbalken.

Beslutet motiverades med att rättsutvecklingen har medfört att samtliga anmälningar om avverkning, uttag av skogsbränsle samt skyddsdikning också utgör en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. I sådana ärenden är Skogsstyrelsen skyldig att bedöma om det föreligger risk för skada på fridlysta arter. Eftersom miljöbalken och skogsvårdslagen i grunden skiljer sig åt när det gäller vilka krav som åligger myndigheten respektive markägaren finns det anledning att skapa en enhetlig och rättssäker handläggning av myndighetens ärenden som berör fridlysta arter. Mot bakgrund av att artskyddsförordningen är en förordning beslutad med stöd av 8 kap. miljöbalken och den utgör en precisering av 2 kap. miljöbalken samt mot bakgrund av rättsutvecklingen i domstolarna under senare år har Skogsstyrelsen beslutat att handläggningen av dessa ärenden ska ske utifrån miljöbalken.

Det här dokumentet sammanfattar den rättsutveckling och det underlag som ligger till grund för bedömningen.

Rättsutvecklingen kopplat till Skogsstyrelsens bedömning att handlägga artskyddsärenden med fridlysta arter enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

Under senare år har allt fler av Skogsstyrelsens avverkningsärenden överklagats av miljöorganisationer och kommit att prövas av mark- och miljödomstolarna. Detta har medfört en rättsutveckling som i dagsläget innebär att samma avverkningsärende i vissa fall har kommit att prövas av både förvaltningsrätt och mark- och miljödomstol samtidigt. Att samma anmälningsärende har kommit att prövas av två olika domstolar samtidigt beror på att ett beslut som Skogsstyrelsen fattar med stöd av skogsvårdslagen kan överklagas av t.ex. markägaren till allmän förvaltningsdomstol enligt 40 § samma lag men Skogsstyrelsens underlåtenhet att agera med stöd av miljöbalken i samma ärende kan överklagas till i mark- och miljödomstolarna.

MÖD 2020:45

Genom Mark- och miljööverdomstolens avgörande i MÖD 2020:45 slogs det fast att prövningsmyndigheten vid prövning av en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, med tillämpning av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken, behöver överväga om det finns anledning att meddela ett

föreläggande. Vidare anger Mark- och miljööverdomstolen i avgörandet att ”Eftersom artskyddsförordningen är att se som en precisering av de allmänna hänsynsreglerna när det gäller skydd av arter, måste prövningen innefatta en bedömning av hur de skyddade arterna påverkas av den planerade verksamheten (se rättsfallet MÖD 2013:13). Skogsstyrelsen har alltså haft en skyldighet att bedöma om det föreligger risk för skada på en fridlyst art och att, under vissa förutsättningar, förelägga om åtgärder. Skogsstyrelsens underlåtenhet att fatta beslut om försiktighetsmått etc. måste, enligt artikel 9.3 i Århuskonventionen, kunna bli föremål för överprövning.”

MÖD 2021:11

Genom Mark- och miljööverdomstolens avgöranden i MÖD 2021:11 stod det sedan klart att samtliga underrättelser om avverkning, uttag av skogsbränsle och skyddsdikning enligt skogsvårdslagen utgör anmälningsärenden enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, oavsett om Skogsstyrelsen i det aktuella ärendet har funnit skäl till att hantera ärendet enligt samrådsförfarandet eller inte. Detta mot bakgrund av att det i 6 § förordningen om anmälan för samråd (1998:904) anges att den som har underrättat Skogsstyrelsen om avverkning som ska äga rum på hans mark, om uttag av skogsbränsle eller om sådan dikning i samband med avverkning som inte kräver tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken ska anses ha gjort anmälan för samråd för åtgärden enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

I det aktuella ärendet hade det till Skogsstyrelsen kommit in en avverkningsanmälan enligt skogsvårdslagen. Skogsstyrelsen gjorde bedömningen att det inte fanns skäl att hantera den anmälda åtgärden enligt samrådsförfarandet i miljöbalken utan handlade fortsättningsvis den inkomna avverkningsanmälan utifrån skogsvårdslagen och förvaltningslagen. Ärendet avslutades med ett beslut med stöd av skogsvårdslagen, vilket enligt 40 § skogsvårdslagen överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Naturskyddsföreningen inkom med ett överklagande och gjorde gällande att det förekommer arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen inom eller i anslutning till avverkningsområdet.

Av Mark- och miljööverdomstolens avgörande framgår att domstolen bedömer att målet gäller en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken och att Skogsstyrelsen då har haft en skyldighet att bedöma om det föreligger risk för skada på skyddade arter och under vissa förutsättningar förelägga om åtgärder. Skogsstyrelsens beslut med stöd av skogsvårdslagen får enligt Mark- och miljööverdomstolen anses innefatta att Skogsstyrelsen tagit ställning till att något ingripande inte behövs med stöd av 12 kap. 6 § miljöbalken. Skogsstyrelsens ställningstagande att sådana åtgärder inte behövs ska, med hänsyn till de arter som påstås förekomma på fastigheten, enligt domstolen anses utgöra ett beslut som är möjligt för Naturskyddsföreningen att överklaga.

Sammanfattningsvis

Rättsutvecklingen har således medfört att samtliga ärenden som rör anmälningar om avverkning, uttag av skogsbränsle samt skyddsdikning enligt skogsvårdslagen alltid också ska ses som ett samrådsärende enligt 12 kap. 6 §

miljöbalken. Skogsstyrelsen är i samtliga dessa ärenden därmed enligt fast praxis från Mark- och miljööverdomstolen skyldig att bedöma om det föreligger risk för skada på fridlysta arter enligt artskyddsförordningen. Eftersom miljöbalken och skogsvårdslagen i grunden skiljer sig åt när det gäller vilka krav som åligger myndigheten respektive markägaren bedömde Skogsstyrelsen att det fanns ett behov av att skapa en enhetlig och rättssäker handläggning av myndighetens ärenden som berör fridlysta arter. Att samma ärende kan överklagas och bli föremål för prövning parallellt i två skilda domstolar samtidigt, med potentiellt två olika utfall, har också bidragit till behovet av en förutsebar och rättssäker handläggning. Som nämnts ovan är artskyddsförordningen en förordning beslutad med stöd av 8 kap. miljöbalken och den utgör en precisering av 2 kap. miljöbalken och Skogsstyrelsen har därför bedömt att ärenden som berör fridlysta arter ska handläggas enligt miljöbalkens regelverk.

Vad en handläggning enligt miljöbalken får för effekter i form av bl.a. kunskapskrav och bevisbörda behandlas nedan.

Handläggning av ärenden enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

Vid handläggning av ett ärende som rör en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken ska 2 kapitlet och de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken tillämpas.

2 kap. miljöbalken

I 2 kap. 1 § miljöbalken finns bestämmelser om tillämpning och bevisbörda. Av bestämmelsen följer att när frågor prövas vid bl.a. tillsyn enligt balken är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldig att visa att de förpliktelser som följer av 2 kap. iakttas, om åtgärden inte är av försumbar betydelse i det enskilda fallet.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att bevisbördan i miljöbalken har kastats om från den som riskerar att drabbas av en olägenhet till den som vidtar en åtgärd som kan antas medföra olägenhet och att det således ankommer på den som vidtar en åtgärd eller bedriver en verksamhet att visa att tillräckliga åtgärder och försiktighetsmått till skydd för människors hälsa eller miljön vidtas. Av förarbetena framgår vidare att bevisbördans placering som sådan aldrig bör kunna bli föremål för någon skälighetsavvägning (2 kap. 7 § miljöbalken), däremot hur långt beviskravet sträcker sig. Den så kallade omvända bevisbördan gäller i de flesta ärenden som prövas utifrån miljöbalken men det anges dock att den inte bör gälla frågor om skadestånd eller brott.¹ I förarbetena till miljöbalken understryks att hänsynsreglerna ska tillämpas på all verksamhet och alla åtgärder som riskerar att orsaka olägenhet eller skada för människors hälsa eller miljön om inte åtgärden är av försumbar betydelse med hänsyn till balkens mål.²

I 2 kap. 2 § miljöbalken regleras det så kallade kunskapskravet. Av bestämmelsen följer att alla som bedriver eller avser att bedriva en

¹ Prop. 1997/98:45 Del 1 s. 210.

² Prop. 1997/98:45 Del 1 s. 210.

verksamhet eller vidta en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Enligt miljöbalken är det den som ska påbörja en verksamhet eller vidta en åtgärd som dessförinnan behöver skaffa sig den kunskap som behövs för att avgöra i vilken mån åtgärden eller verksamheten medför risker för påverkan på människors hälsa eller miljön. Kunskapskravet gäller generellt för all verksamhet och alla åtgärder som omfattas av balken. Det anges uttryckligen i förarbetena till bestämmelsen att den gäller ”för all verksamhet och alla åtgärder av betydelse för miljöbalkens mål, alltså även icke tillståndsplikt sådan.”. Det anges vidare att det ankommer på tillsynsmyndigheten att kontrollera efterlevnaden och att tillsynsmyndigheten kan använda sig av förelägganden med utredningskrav eller begäran om olika uppgifter i tillsynsarbetet. Vilken kunskap som kan krävas i det enskilda fallet skiljer sig åt med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning.³

I 2 kap. 3 § miljöbalken finns den grundläggande regeln om försiktighetsmått samt försiktighetsprincipen. Av bestämmelsen följer att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Vid yrkesmässig verksamhet ska bästa möjliga teknik användas. Försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att den ska vara tillämplig på alla verksamheter och åtgärder som kan ha betydelse för miljöbalkens mål och gälla i den mån särskilda krav på förebyggande åtgärder inte är föreskrivna. Vid bedömningen av vilka försiktighetsmått som ska vidtas ska en skälighetsavvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken göras.⁴

I 2 kap. 7 § miljöbalken finns den så kallade rimlighetsavvägningen/skälighetsavvägningen. Bestämmelsen anger bl.a. att kraven i hänsynsreglerna som stadgas i 2-6 §§ miljöbalken gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid den bedömningen ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaden för sådana åtgärder.

Vid tillämpningen av t.ex. kunskapskravet i 2 kap. 2 § och kravet på försiktighetsmått i 2 kap. 3 § miljöbalken ska alltså en rimlighetsavvägning göras. I förarbetena till 2 kap. 7 § miljöbalken anges att hänsynsreglerna måste tillämpas så att inte orimliga krav ställs på verksamhetsutövaren med hänsyn till den effekt som skyddsåtgärderna och försiktighetsmått kommer att ha på miljön och kostnaderna för dessa åtgärder. Kostnaden för att uppfylla hänsynsreglerna ska enligt förarbetena vara motiverade från miljösynpunkt. Det innebär att proportionen mellan den nytta för människors hälsa och miljön

³ Prop. 1997/98:45 Del 1 s. 211 f.

⁴ Prop. 1997/98:45 Del 1 s. 214 samt Del 2 s. 15.

som skyddsåtgärden eller försiktighetsmått medför inte får vara orimlig med hänsyn till de kostnader åtgärderna föranleder. När det gäller angelägenhetsgraden av att förebygga eller begränsa miljöpåverkan har olägenhetens karaktär, såsom farlighet och omfattning, betydelse. Även graden av känslighet i det område där påverkan sker och känsligheten hos dem som utsätts för störningen behöver beaktas.⁵

Exempel på praxis i Skogsstyrelsens ärenden med uttalanden från domstolarna om kunskapskravet och den omvända bevisbördan

Redan i mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätts avgöranden den 27 augusti 2019 i mål M 1131-18, M 1132-18, M 1133-18 och M 2163-18 (lavskrikemålen) uttalade domstolen att ”Av 2 kap. 1 § miljöbalken följer att bevisbördan för att den aktuella åtgärden är tillåtlig åligger verksamhetsutövaren. Skogsstyrelsen har dock inte begärt att [NN] ska komplettera sin anmälan (jfr 8 § förordningen [1998:904] om anmälan för samråd) utan istället hämtat in egen utredning i ärendet. [NN] har dock på eget initiativ gett in viss utredning och åberopat bl.a. en inventering.”

Av mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätts dom den 16 juni 2021 i mål M 4942-20, M 4971-20 och M 4973-20 framgår att vid prövningen av avverkningarnas inverkan på artskyddet ska tillåtligheten bedömas enligt bestämmelserna i miljöbalkens 2 kap. varvid artskyddet enligt 8 kap. miljöbalken ska ses som en precisering av dessa (MÖD 2013:13). Av domen framgår även:

”Vid bedömning av en åtgärds inverkan på miljöbalkens syften (1 kap. 1 §) ska den som avser att vidta en åtgärd att skaffa sig den kunskap och iaktta de begränsningar och försiktighetsmått som behövs för att följa de förpliktelser som följer av 2 kap., så länge det inte kan anses orimligt. Enligt 2 kap. 3 §, 2 st. miljöbalken gör sig kraven på kunskaper och försiktighetsmått gällande så snart det finns skäl att befara en olägenhet eller skada. Enligt 2 kap. 7 § miljöbalken ska kraven inte gå längre än att det kan anses orimligt att uppfylla dem. Det förhållandet att det nu är fråga om risk för kränkning av ett strikt förbud enligt miljöbalken får anses ställa höga krav på ett fullödigt beslutsunderlag.”

”Bedömningen enligt 2 kap. 3 och 7 §§ miljöbalken av hur långtgående krav på försiktighetsmått som kan ställas får inte leda till att förbud kränks.”

”Skogsstyrelsen ska, i sin egenskap av tillsynsmyndighet enligt 2 kap. 10 § miljötillsynsförordningen (2011:13) tillse att inverkan av de åtgärder som en underrättelse avser blir tillräckligt utredda och därefter meddela de råd och förelägganden om begränsningar och försiktighetsmått som krävs för att säkerställa att miljöbalkens bestämmelser följs. Detta innebär att balkens förbud inte får kränkas samt att försiktighetsmått i skälig utsträckning ska vidtas för att i övrigt minimera skada på miljön, vari inräknas växt- och djurlivet.”

⁵ Prop. 1997/98:45 Del 1 s. 231 ff. samt Del 2 s. 24 f.

”Domstolen erinrar om att en åtgärd som riskerar att kränka förbuden i artskyddet, även om utredningskraven kan upplevas som stränga, inte kan medges om inte utredningen i målet med tillräcklig säkerhet visar att förbuden inte överträds.”

Mark- och miljödomstolens dom överklagades av bl.a. Skogsstyrelsen. Mark- och miljööverdomstolen beslutade dock den 4 november 2021 i mål M 8264-21 att inte ge prövningstillstånd och att mark- och miljödomstolens avgörande därför står fast. Ärendena återförvisades till Skogsstyrelsen för fortsatt handläggning i enlighet med vad som anges i mark- och miljödomstolens domskäl. Mark- och miljööverdomstolen beslutade även om att förbudet mot avverkningen ska gälla i avvaktan på Skogsstyrelsens kommande beslut.

Av mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätts dom den 10 december 2021 i mål M 1031-21 framgår:

”Enligt mark- och miljödomstolens mening saknas det dock tillräckligt kunskapsunderlag för att kunna dra en sådan slutsats. När det som i detta fall finns indikationer på förekomst av häckande individer av skyddade arter som missgynnas av konventionellt hyggesbruk måste som regel kunskaper inhämtas om förekomsten av arter, den direkta påverkan på platsen i relation till identifierade arter samt omgivningens förutsättningar att erbjuda strukturer som motsvarar de som går förlorade (jfr 2 kap. 2 § miljöbalken). Med ett sådant underlag kan förutsättningarna för bibehållandet av kontinuerlig ekologisk funktionalitet, och därmed även förenligheten med artskyddet, bedömas på ett adekvat sätt. Det finns därför skäl att återförvisa målet till Skogsstyrelsen även med avseende på avverkningarnas förenlighet med artskyddsbestämmelserna i relation till andra arter än tjäder. Skogsstyrelsen ska vid den fortsatta handläggningen således se till att underlaget i fråga om berörda arter kompletteras så att det är möjligt att bedöma om kontinuerlig ekologisk funktionalitet för arterna kan upprätthållas.”

Av mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätts dom den 21 dec 2021 i mål M 5278-19 framgår att ”Enligt 2 kap. 2 § miljöbalken åvilar bevisbördan den som vidtar en åtgärd som riskerar att orsaka skada eller olägenhet för miljön. I förevarande mål har Skogsstyrelsen ansvar för att tillse att tillräcklig utredning föreligger inför ställningstagande avseende den anmälda avverkningen.”

Mark- och miljödomstolens dom är överklagad av bl.a. Skogsstyrelsen. Skogsstyrelsen har bl.a. överklagat domen för att försöka få klarhet i ett antal oklara frågor, till exempel vad som kan betraktas som ett tillräckligt beslutsunderlag inför en åtgärd. Mark- och miljööverdomstolen har dock ännu inte meddelat något beslut om prövningstillstånd ges eller inte.

Av mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätts dom den 10 feb 2022 i mål M 5362-20 framgår:

”Artskyddsförordningen (2007:845) är enligt fast praxis att se som en precisering av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. MB (jfr MÖD 2013:13).

Det är verksamhetsutövaren eller den som ska vidta en åtgärd som är skyldig att visa att en åtgärd kan vidtas utan att den strider mot hänsynsreglerna (2 kap. 2 § miljöbalken), vilket inkluderar att visa att verksamheten eller åtgärden inte kränker förbuden i 4 § artskyddsförordningen. Vidare gäller enligt 2 kap. 3 § miljöbalken att verksamhetsutövaren eller den som ska vidta en åtgärd är skyldig att iaktta de begränsningar och försiktighetsmått som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att åtgärden medför skada för miljön. Enligt paragrafens andra stycke ska dessa försiktighetsmått vidtas så snart det finns skäl att anta att en åtgärd kan medföra skada. De begränsningar och försiktighetsmått som verksamhetsutövaren kan åläggas får inte gå längre än vad som krävs för att tillgodose skyddet av arter.”

Mark- och miljödomstolens dom är överklagad av Skogsstyrelsen. Skogsstyrelsen har bl.a. överklagat domen för att försöka få klarhet i ett antal oklara frågor, till exempel vad som kan betraktas som ett tillräckligt beslutsunderlag inför en åtgärd. Mark- och miljööverdomstolen har dock ännu inte meddelat något beslut om prövningstillstånd ges eller inte.

Skogsstyrelsens bedömning

Genom Mark- och miljööverdomstolens avgörande i MÖD 2020:45 stod det klart att Skogsstyrelsen i ett ärende som rör anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken är skyldig att bedöma om det föreligger risk för skada på fridlysta arter enligt artskyddsförordningen. Genom Mark- och miljööverdomstolens avgörande i MÖD 2021:11 stod det sedan klart att samtliga anmälningar om avverkning, uttag av skogsbränsle samt skyddsdikning alltid också ska ses som ett samrådsärende enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

I ett ärende som prövas enligt 12 kap. 6 § miljöbalken måste Skogsstyrelsen tillämpa de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Enligt fast praxis från Mark- och miljööverdomstolen, MÖD 2013:13, är artskyddsförordningen en precisering av de allmänna hänsynsreglerna.

Av 2 kap. miljöbalken följer att det är verksamhetsutövaren och den som ska vidta en åtgärd som måste visa att hen har tillräcklig kunskap och att de allmänna hänsynsreglerna inklusive artskyddsförordningen iakttas. Miljöbalkens omvända bevisbörda innebär också att det är verksamhetsutövaren/den som vidtar en åtgärd som måste visa att det enligt 2 kap. 7 § miljöbalken vore orimligt att uppfylla kraven i det enskilda fallet. Att bevisbördan och kunskapskravet enligt miljöbalken har placerats på verksamhetsutövaren/den som vidtar en åtgärd framgår enligt Skogsstyrelsens bedömning direkt av lagstiftningen och dess förarbeten. Detta bekräftas även av uttalanden från domstolarna i ett flertal av Skogsstyrelsens ärenden som prövats i domstol.

Det framgår också enligt Skogsstyrelsens bedömning både av lagstiftningen och dess förarbeten att bevisbördans placering på verksamhetsutövaren/den som vidtar en åtgärd inte heller är föremål för någon skälighetsavvägning.

Hur högt beviskravet ska ställas i det enskilda fallet och vilken kunskap som behövs är dock en bedömning som behöver göras utifrån omständigheterna i varje enskilt fall.

Det är dock inte tillåtet för Skogsstyrelsen att tillämpa rimlighetsavvägningen i 2 kap. 7 § miljöbalken på ett sådant sätt att en åtgärd som är förbjuden enligt artskyddsförordningen skulle tillåtas ändå. Skogsstyrelsen får alltså inte genom en tillämpning av rimlighetsavvägningen i 2 kap. 7 § miljöbalken tillåta att en förbjuden åtgärd vidtas. En åtgärd som är förbjuden enligt artskyddsförordningen kräver dispens och Skogsstyrelsen har enligt dagens regelverk inte några möjligheter att pröva frågor om dispens från artskyddsförordningens förbud. Dispens från artskyddsförordningens fridlysningsbestämmelser prövas i de flesta fall av länsstyrelsen.

Det ansvar som åligger Skogsstyrelsen som prövningsmyndighet i ett ärende som rör anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken är att se till att tillräcklig utredning föreligger för att kunna pröva åtgärden, dvs. se till att ett ärende blir tillräckligt utrett. Om utredningen i ett samrådsärende enligt 12 kap. 6 § miljöbalken behöver kompletteras är det dock enligt miljöbalken verksamhetsutövaren/den som vidtar åtgärden som behöver komplettera utredningsmaterialet och inte myndigheten.

Det finns fortfarande oklara frågor

Skogsstyrelsen vill i detta underlag poängtera att det är ett flertal frågor som mot bakgrund av rättsutvecklingen dock fortfarande får anses oklara.

Till exempel är frågan om ifall det finns en rätt till ersättning med anledning av Skogsstyrelsens beslut kopplat till artskyddet ännu inte slutligt avgjord. Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätts avgöranden av den 22 december 2021 i mål M 7888-19, M 7824-20 och M 7293-20 har samtliga överklagats till Högsta domstolen. Högsta domstolen har ännu inte meddelat något beslut i frågan om prövningstillstånd beviljas eller inte.

Det finns i dagsläget enligt Skogsstyrelsens bedömning inte heller några vägledande avgöranden som tydligt visar vad som bör betraktas som en tillräcklig nivå på utredningen för olika arter. Rättsutvecklingen pågår således kring vilka kvalitetskrav som ska ställas på de underlag kring arter som behöver tas fram inför en planerad avverkning.